

SISÄLLYS

JOHDANTO 9

Lea Laitinen ja Kati Mikkola

MITÄ JA MIKSI KANSA KIRJOITTI? 19

Kaisa Kauranen

- Rahvaan käsitehistoria 55
Lea Laitinen

PÄIVÄKIRJAT JA OMAELÄMÄKERRAT

Aikain muistot ja kokemusten koulut 60

Anna Kuismin

- Aleksander Wallinin päiväkirja 98
Kaisa Kauranen
- Johan Lémanin runoelma omasta elämästään 102
Hanna Lehtonen

KIRJEET

Keskustelua yli ajan ja paikan 107

Taru Nordlund

- Metsäsuomalaisten kirjeet 139
Paula Andersson

SANOMALEHTIEN MAASEUTUKIRJEET

Itseilmaisun into ja lehdistön portinvartijat 145

Laura Stark

- Itseoppineet kansanvalistajat 178
Laura Stark
- Torppari Kustaa Brask – maaseutukirjeenvaihtaja Joroisista 181
Kaisa Kauranen

RAHVAAN RUNOT

Tuli taas kynälle kyyti 185

Anna Kuusmin

- Runo. Puustaweista 215
Paavo Korhoinen
- Kansanomainen virsilyriikka 1800-luvulla 217
Eeva-Liisa Bastman

ARKKIVEISUT

Laulettu ja kirjallisen kohtaaminen 221

Jyrki Hakapää

- Arkkiveisukokoelmat ja arkistot 253
Jyrki Hakapää
- Ahkerimmat viisunikkarit 255
Jyrki Hakapää

NÄYTELMÄT

Näyttämölle kirjoitettu dialogi 257

Lea Laitinen

- Teatteriesitykset – näytelmän yhteisö 299
Lea Laitinen
- Ilmajoen seurojen esityksiä 302
Lea Laitinen

NOVELLIT

Kirjallistumisen merkit kansankirjoittajien novelleissa 304

Katja Seutu

- Konstantin Pokela – itseoppinut kirjallisten lajien kentällä 333
Taru Nordlund

KANSANRUNOUDEN KOKOELMAT

Kerääjinä kuuliaisista avustajista ja visionääreistä 337

Kati Mikkola

- Kansannuotintajat 379
Heikki Laitinen

KÄSINKIRJOITETUT LEHDET

Yhteisöllisen kirjoittamisen ensiaskeleita 384

Kirsti Salmi-Niklander

- Esimerkkejä käsinkirjoitettujen lehtien tapahtumakerronnasta 410
Kirsti Salmi-Niklander

MIELEN JA KIELEN MUUTOKSIA 413

Kati Mikkola ja Lea Laitinen

VIITTEET 464

TUTKIMUSKIRJALLISUUS 514

KIRJOITTAJAT 546

HENKILÖHAKEMISTO 549